

SODBA PODKRIŽNIK ZOPER REPUBLIKO SLOVENIJO

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

(Pritožba št. 76515/01)

SODBA

STRASBOURG

9. marec 2006

Ta sodba bo postala dokončna pod pogoji, opredeljenimi v drugem odstavku 44. člena konvencije. Glede oblike bo sodba lahko delno spremenjena.

V zadevi Podkrižnik proti Republiki Sloveniji
Evropsko sodišče za človekove pravice (tretja sekcija), ki je zasedalo na seji senata
v sestavi

gospodov J. HEDIGANA, predsednika,
B. M. ZUPANČIČA,
gospe M. TSATSA-NIKOLOVSKE,
gospodov V. ZAGREBELSKYJA,
E. MYJERJA,
DAVIDA THORA BJÖRGVINSSONA,
gospe I. ZIEMELE, sodnikov,
in gospoda V. BERGERJA, vodje sodne pisarne sekcije,

po obravnavi pritožbe na svoji seji 14. februarja 2006 razglaša naslednjo sodbo,
sprejeto tega istega dne:

POSTOPEK

1. Povod za zadevo je pritožba (št. 76515/01), vložena proti Republiki Sloveniji, katere državljan, g. Janko Podkrižnik (v nadaljnjem besedilu pritožnik), se je 16. oktobra 2001 obrnil na Sodišče na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu konvencija).
2. Pritožnika zastopajo odvetniki odvetniške pisarne Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu vlada) zastopa njen generalni državni pravobranilec, g. L. Bembič.
3. Sklicujoč se na prvi odstavek 6. člena konvencije je pritožnik navedel, da je bil

notranji postopek, v katerem je bil udeleženec, čezmerno dolgotrajen. Opozoril je tudi na pretežno odsotnost učinkovitega notranjega pravnega sredstva, ki bi mu omogočil pritožiti se zoper nerazumno dolgo trajanje tega postopka (13. člen konvencije).

4. Sodišče je 16. septembra 2003 sklenilo, da bo razloge za pritožbo iz naslova dolgotrajnega postopka in pomanjkanja tozadevnega pravnega sredstva posredovalo vladi. Sklicujoč se na tretji odstavek 29. člena konvencije je Sodišče sklenilo, da bo hkrati proučilo dopustnost in upravičenost pritožbe.

DEJANSKI STAN

5. Pritožnik Janko Podkrižnik je slovenski državljan, rojen l. 1966 in stanujoč v Šoštanju.

6. Dejanski stan zadeve, kot so ga predstavile stranke, je mogoče povzeti, kot sledi v nadaljevanju.

7. 30. oktobra 1996 je pritožnik prek svojih odvetnikov na Okrožnem sodišču Celje sprožil odškodninsko tožbo zoper zavarovalnico in sodišče zaprosil za oprostitev plačila sodnih stroškov.

8. 18. novembra 1997 je pritožnik od sodišča zahteval sklic obravnave.

9. 5. oktobra 1998 je sodišče imelo obravnavo.

10. 6. oktobra 1998 je bil imenovan zdravniški izvedenec.

11. 4. maja in 10. junija 1999 je pritožnik od sodišča zahteval sklic obravnave.

12. 27. septembra in 6. decembra 1999 je sodišče imelo obravnavi.

13. 31. januarja 2000 je sodišče po obravnavi izreklo sodbo, s katero je delno ugodilo pritožniku in zavrnilo oprostitev plačila sodnih stroškov.

14. 28. marca 2000 je pritožnik vložil pritožbo pred Višjim sodiščem Celje in ponovil svoj zahtevek za oprostitev plačila sodnih stroškov. Pritožila se je tudi tožena stranka.

15. 25. aprila 2001 je višje sodišče izreklo sodbo, s katero je delno ugodilo pritožbi tožene stranke, in spremenilo del sodbe. Preostanek obeh pritožb je bil zavrnjen.

16. 15. oktobra 2001 je pritožnik vložil pritožbo pred vrhovnim sodiščem in zahteval izločitev sodnice.

17. 21. novembra 2003 je vrhovno sodišče delno ugodilo njegovi pritožbi in spremenilo del sodbe. Sklep je bil 23. decembra 2002 uradno vročen odvetniški pisarni pritožnika.

PO PRAVU

I. O DOMNEVNI KRŠITVI PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA IN 13. ČLENA KONVENCIJE

18. Pritožnik se pritožuje nad čezmernim trajanjem postopka. Sklicuje se na prvi odstavek 6. člena konvencije, ki se glasi takole:

“Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršni koli obtožbah zoper njega (.....) ter v razumnem roku odloča (.....) sodišče«

19. Pritožnik opozarja na dejansko neučinkovita pravna sredstva, ki so na voljo v Sloveniji, za pritožbo nad čezmerno dolgim trajanjem sodnega postopka. 13. člen konvencije določa:

“Vsakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti.“

A. O dopustnosti

20. Vlada se sklicuje na to, da niso bila izčrpana vsa notranja pravna sredstva.

21. Pritožnik to tezo izpodbija, češ, da so bila pravna sredstva, ki so bila na voljo, premalo učinkovita.

22. Sodišče poudarja, da je sedanja pritožba podobna zadevama Belinger in Lukenda (Belinger p. Sloveniji (dec.) št. 42320/98, 2. oktober 2001) in Lukenda p. Sloveniji, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh dveh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor vlade o neizčrpanju vseh notranjih pravnih sredstev, saj je presodilo, da pravna sredstva, ki so bila pritožniku na voljo, niso bila učinkovita.

23. Kar zadeva sedanji konkretni primer, Sodišče meni, da vlada ni dala nobenega prepričljivega argumenta, ki bi Sodišče navedlo na to, da bi ugotovilo razliko med zadevo, ki jo proučuje, in predhodnimi zadevami in bi se tako oddaljilo od svoje siceršnje sodne prakse.

24. V ostalem Sodišče ugotavlja, da pritožba ni očitno slabo utemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena konvencije. Poleg tega poudarja, da pritožba ne zadeva ob noben drug razlog za nedopustnost. Zatorej jo je treba razglasiti za dopustno.

B. O vsebini

1. Prvi odstavek 6. člena

25. Obdobje, ki se upošteva, se je začelo 20. oktobra 1996, to je z dnem, ko je pritožnik sprožil postopek pred Okrožnim sodiščem Celje, in se končalo 23. decembra 2002, to je na dan, ko je bil sklep Vrhovnega sodišča uradno vročen pritožniku. Torej je postopek trajal okoli šest let in dva meseca, tekkel pa je na treh stopnjah sojenja.

26. Sodišče opozarja, da se razumno trajanje postopka presoja glede na okoliščine primera in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in pristojnih organov ter pomembnosti spora za zainteresiranega (glej, med številnimi drugimi zadevami, Frydlander p. Franciji (GC), št. 30979/96, odst.43, CEDH 2000-VII).

27. Sodišče po proučitvi vseh elementov, ki so mu bili predloženi, in ob upoštevanju svoje sodne prakse na tem področju meni, da je bilo v konkretnem primeru trajanje pravnega postopka, predvsem pred prvostopenjskim sodiščem, čezmerno dolgo in da ne izpolnjuje zahteve po "razumnem roku".

Iz tega izhaja, da je šlo za kršitev prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

28. Sodišče spomni, da 13. člen zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi in možnost pritožiti se zaradi nespoštovanja obveznosti, ki jo nalaga prvi odstavek 6. člena, da se o njegovi zadevi odloča v razumnem roku (glej Kudla proti Poljski (GC), št. 30210/96, odst. 156, CEDH 2000–XI). Sodišče poudarja, da so bili ugovori in argumenti vlade že predhodno zavrjeni (glej že omenjeno sodbo v zadevi Lukenda), in ne vidi razloga za drugačno odločitev v sedanjem primeru.

29. Zato Sodišče meni, da je bil v konkretnem primeru kršen 13. člen konvencije, ker v domačem pravu ni bilo pravnega sredstva, ki bi pritožniku omogočilo uresničitev njegove pravice do tega, da bi bila njegova zadeva obravnava v razumnem roku v smislu prvega odstavka 6. člena konvencije.

II. O UPORABI 41. ČLENA KONVENCIJE

30. Po določilih 41. člena konvencije,

“Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbene stranke dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je to potrebno, nakloni pravično zadoščenje.”

A. Škoda

31. Pritožnik zahteva 10 000 evrov iz naslova moralne škode.

32. Vlada ugovarja tem zahtevam.

33. Sodišče meni, da je pritožnik utrpel določeno moralno škodo. Da bi odločilo pravično, mu iz tega naslova prisodi 1200 evrov.

B. Stroški in izdatki

34. Pritožnik zahteva tudi okoli 1 180 evrov za stroške in izdatke, ki jih je imel pred Sodiščem.

35. Vlada meni, da so te zahteve pretirane.

36. V skladu s sodno prakso Sodišča lahko pritožnik pridobi povračilo svojih stroškov in izdatkov samo, če je ugotovljena njihova resničnost, potrebnost in razumna višina. Sodišče tudi poudarja, da so odvetniki pritožnika, ki so zastopali tudi gospoda Lukendo v že omenjeni zadevi Lukenda, predložili skoraj 400 zahtev, ki so, razen dejstev, v glavnem popolnoma enake sedanji zahtevi, ki je v obravnavi. Zato Sodišče v konkretnem primeru, pri čemer upošteva elemente, ki jih ima na voljo, in zgoraj navedena merila, meni, da je znesek 1 000 evrov razumno nadomestilo za strošek postopka pred njegovo instanco in ta znesek prisodi pritožniku.

C. Zamudne obresti

37. Sodišče meni, da je stopnjo zamudnih obresti primerno opreti na obrestno mero za mejno posojanje Evropske centralne banke, povečano za tri odstotne točke.

S TO UTEMELJITVIJO SODIŠČE SOGLASNO

1. izjavi, da je pritožba dopustna;
2. trdi, da je šlo za kršitev prvega odstavka 6. člena konvencije;
3. trdi, da je šlo za kršitev 13. člena konvencije;
4. odredi,
 - a) da mora država obtoženka pritožniku v treh mesecih po datumu, ko bo sodba v skladu z drugim odstavkom 44. člena konvencije postala dokončna, nakazati 1 200 evrov (tisoč dve sto evrov) za moralno škodo in 1 000 evrov (tisoč evrov) za stroške in izdatke, poleg kakršnega koli zneska, dolžnega iz naslova davkov;
 - b) da se bodo ti zneski v obdobju po izteku zgoraj navedenega roka in vse do izplačila povečali za zamudne obresti po stopnji, ki je enaka obrestni meri na mejno posojanje Evropske centralne banke v tem obdobju, povečana za tri odstotne točke;
5. v ostalem zavrne zahtevo za pravično zadoščenje pritožnika.

Sestavljeno v francoskem jeziku, nato pisno posredovano 9. marca 2006 na podlagi drugega in tretjega odstavka 77. člena poslovnika.

Vincent BERGER John HEDIGAN
Vodja sodne pisarne Predsednik